

Mimar Sinan

1. Baskı - Beyaz Balina Yayınları, 2020
Yeni Baskı - Beyaz Balina Yayınları, 2025

ÜNLÜ TÜRK DÂHİLERİ

Mimar Sinan

ISBN: 978-975-999-973-5

© Bu kitabın tüm yayın hakları Beyaz Balina Yayınları'na aittir.

Yayın yönetmeni: Bülent Oktay

Yazan: Tuna Duran

Editör: Filiz Çiçek

Resimleyen: Murat Sevinç

Grafik tasarım: Ayşe Çalışkan

Baskı ve cilt: **MİLBA MATBAACILIK YAYINCILIK**

KAĞITÇILIK San. ve Tic. Ltd. Şti.

Matbaa Sertifika No: 77090

Beyaz Balina Yayın Sanat Dağıtım Paz. San. ve Tic. Ltd. Şirketi

Ömerli Mah. Harman Tepe Cad. No: 17 Kat: 4

Arnavutköy/İstanbul

Tel: 0212 - 544 41 41 / Faks: 0212 - 544 66 70

Yayınevi Sertifika No: 49238

info@beyazbalina.com.tr

Mimar Sinan

Yazan: Tuna Duran

Resimleyen: Murat Sevinç

1. BÖLÜM

AĞIRNAS

Tarih boyunca birçok medeniyetin yaşadığı Kayseri’de, Ağırnas adında küçük bir kasaba vardı. Bu kasabanın en önemli geçim kaynağı, taş ustalığı idi. Ağırnas, göç yollarının üzerindeydi bu nedenle ticaret gelişmiş, halk zenginleşmişti. Buradaki taş ustaları ve diğer yapımcı ustaları birçok binanın ve köprünün yapımında çalışmışlardı. Kayseri’yi ziyaret eden gezginler ve tüccarlar, Ağırnas’taki ustaların ününü çevreye yaymışlardı. İşte bu ustalardan biri de Doğan Yusuf Ağa adındaki bir marangozdu. Mesleğinde çok iyi olan Doğan Yusuf Ağa, diğer Ağırnaslı ustalar gibi hünerlerini her işinde sergilerdi. Ünü Kayseri’den bile duyulmuş, marangoz işlerinde aranan bir usta olmuştu.

1490 yılıydı, Doğan Yusuf Ağa bir gün çalışırken oğlu katip Abdülmennan’ın verdiği haberle sevinçten

elindeki tahta parçasını yere düşürdü. Ardından işi gücü bırakıp şükretmeye ve dualar okumaya başladı.

Bu kadar sevindiği haber, torunun dünyaya gelmesiydi. Doğan Yusuf Ağa ve oğlu Abdülmennan, aileye yeni katılan çocuğa Sinan adını verdiler. Ağırnas, dünyanın göreceği en büyük mimarlardan birinin doğuşuna tanık olmuştu.

Kayseri ve civarı yüzlerce yıldır Türk hâkimiyeti altındaydı. Daha önceki yıllarda, Bizans zamanında da Türkler bu bölgede yaşarlardı. Uzun yıllar süren savaşlar nedeniyle her seferinde başka bir Türk devletinin eline geçen Kayseri’de mimarlık ve sanat da oldukça ilerlemişti. Zaman içinde Bizans, Selçuklu, Danişmend, Karaman, Osmanlı gibi devletlerin hâkimiyetinde kalması, bu kentin çok zengin bir mimariye sahip olmasını sağlamıştı. Büyük komutan Gedik Ahmet Paşa, Türk beyliği olan Karamanlıları yenerek Kayseri’yi Osmanlı topraklarına kattı. Sinan doğmadan kısa süre önce Osmanlı toprağı olan Kayseri, Sultan Yıldırım Bayezid tarafından alınmıştı. Timur’un Anadolu seferi sırasında Osmanlı’nın elinden çıkmış, bir süre Türk beyliklerinin yönetiminde kalmıştı.

Kayseri’de kısa sürede yönetim değişiyordu ama insanların çalışkanlığı değişmiyordu. Ağırnas’ta taş

ustalığı, duvar ustalığı, marangozluk gibi meslekler epeyce ilerlemişti. Ustalar her dönemde işlerini bir sanatçı titizliğiyle yapmaya devam ettiler. Zaten kasabanın içi de çok güzel taş evler ve yollarla süslenmişti. O dönemde bile sanat seviyesi yüksek olan bu evlerden birinde doğan Sinan, mimarlıkla belki de ilk kez kendi evinde tanıştı.

Sinan'ın evi, iki katlı taş bir binaydı. İçerideki düzen oldukça ilginçti. Girişteki büyük odada, küçük bir havuz vardı. Girişteki odada oturulduğunda evin her yanına dağılan ana koridoru görmek mümkündü. Böylece evde kimlerin olduğu tek noktadan görülebiliyordu. Evin mimarisinin diğer dikkat çeken yanı; tek parça bir kayanın içine oyulan bodrum kısmıydı. Burada çok küçük bir pencere vardı. Evin bu kısmı gıdaları saklamak ve mutfak olarak kullanmak için çok uygundu. Zaten Ağırnas'ın altında da büyük bir yer altı şehri bulunuyordu. 100'lü yıllarda yapılan bu yer altı şehrinde uzun yıllar boyunca insanlar yaşamıştı. Kasabanın bulunduğu yerin volkanik kayalarla kaplı olması nedeniyle kayalar rahatça oyulup ev yapılabiliyordu. İşte Sinan'ın evi de ilk olarak kayanın içine oyulmuş bir yapıydı. Daha sonra kayanın üstüne iki katlı, taş bir bina inşa edilmiş-

ti. Pencerelerdeki oymaların güzelliğine hayran olan Sinan, çocukluğu boyunca evini incelemeye devam etti. En önemli kısım ise kemerlerdi. Evin kayaya yapılan kısmının çatısına inşa edilen kemerler, onun en sevdiği yerlerdi. Bu kemerler sayesinde üstteki taş bina da sapa sağlam yerinde duruyordu. Sinan, çocuk yaşında bu kadar küçük bir kemerin koca bir binayı nasıl taşıdığını merak ederdi. Dışarı çıktığında ise yollardaki taş işçiliğine ve mühendisliğe hayran olurdu.

Mimarlık ve mühendisliğin çok ileri olduğu Ağırnas'ın ustaları o kadar ünlüydü ki bina yapımında çalışmaları için Kahire, İstanbul, Girit, Rodos, Şam, Halep, Kırım gibi büyük şehirlerden çağırılıyorlardı. Sinan, başka yere giden bir ustayı duyduğunda, bir gün kendisinin de böyle bir yolculuğa çıkıp çok güzel binalar yapacağını hayal ederdi.

Sinan çocukluğu boyunca ailesinden ve Ağırnas'taki diğer ustalardan eğitim aldı. Aynı yıllarda Türkçe eğitimi de alıyordu. Neredeyse İstanbul Türkçesine yakın bir Türkçe ile konuşan Sinan, bu yeteneğini ailesine ve Ağırnas'a borçluydu. Ağırnas'ta yıllardır çok güzel Türkçe konuşulurdu. Diğer illere göre şive ve aksan olmadan konuşulan Türkçe ile dünyanın en

büyük şehirleri arasında yer alan İstanbul'da iş bulmak da uyum sağlamak da kolay oluyordu.

Sinan bir yandan eğitim alırken bir yandan da kafasında tasarımlar yapmaya başlamıştı. Gençlik yıllarında birkaç kez su yolu ve küçük köprülerin yapımında bulunmuştu, ayrıca yapıları incelemekten kendini alamıyordu. Kayseri'ye her gidişinde dedesi ona binaları anlatıyordu. Sinan hayran hayran binalara bakarken zihninde mimari çizimler şekilleniyordu. Fakat Kayseri'de kalarak hayallerini nasıl gerçekleştirebilirdi? 20 yaşını geçmişti. Hem ailesinden hem de Ağırnaslı ustalardan gereken eğitimi almıştı. Artık bir mimar olmak, köprüler, camiler yapmak istiyordu.

Sinan'ın ailesi de yeteneğini fark etmişti. Babası onun daha büyük bir şehirde eğitim alıp çalışmasını istiyordu. Ağırnaslı ustalar da Sinan'ın yeteneğinin farkındaydı. Onun bulduğu yöntemlerle pek çok sorunu çözmüşlerdi. Bu yöntemler bazen bir su yolu bazen de bir çatı yapımında kullanılmıştı. Sinan yaşanacak sorunları önceden anlayabiliyor, yapı bitmeden çözümü uyguluyordu. İnşaat işinde, bir yapıda sonradan çıkabilecek sorunlara karşı önlem almak çok önemliydi. İşte Sinan'ın en büyük başarısı burada ortaya çıkıyordu. Bazen kullanılan

malzemenin yanlış olduğunu anlıyor bazen de ölçüm yaparak duvar eğimindeki hatayı tespit ediyordu. Sinan, içindeki bu yeteneği ortaya çıkaran Ağırnas'ı da ailesini de çok seviyordu. Ancak sevgisine rağmen ilerlemek için başka şehirlere gitmesi ve çok çalışması gerekecekti.